

UZASADNIENIE

Formularz UWO	Sygnatura akt	II Ko 356/19	
1. WNIOSKODAWCA			
A. O. (1)			
2. ZWIĘZŁE PRZEDSTAWIENIE ZGŁOSZONEGO ŻĄDANIA			
1.	Odszkodowanie (kwota główna)	Odsetki	
2.	Zadośćuczynienie (kwota główna)	Odsetki	
1.	150 000 (sto pięćdziesiąt tysięcy) złotych	ustawowe od dnia uprawomocnienia się wyroku	
3.	Inne		
1.	Koszty procesu (zastępstwa procesowego) według norm prawem przepisanych		
3. Ustalenie faktów			
3.1. Fakty uznane za udowodnione			
Lp.	Fakt	Dowód	Numer karty
3.1.1.	- Wnioskodawca A. O. (1) w 1980 roku jako nauczyciel historii	zeznania świadków: wnioskodawcy - A. O. (1) - W. O. (1)	55-56 odwr. 56 odwr.- 57 odwr.

pracował w Liceum Ekonomicznym w (...)	- U. G.	57 odwr.
- 1 września 1981 roku został etatowym pracownikiem (...) pełniąc funkcję Przewodniczącego Delegatywy w Łasku Regionu (...),	decyzja o internowaniu	15-16
- w dniu 13 grudnia 1981 roku doszło do zatrzymania wnioskodawcy w siedzibie Komendy Milicji Obywatelskiej w Łasku, gdzie przybył z U. G. w celu uzyskania informacji o zatrzymanym w nocy z 12 na 13 grudnia 1981 roku działaczu (...) R. G. (mężem U. G.),	arkusz ewidencyjny osoby podlegającej internowaniu	17-18
- 13 grudnia 1981 roku A. O. został internowany decyzją nr (...) Komendanta Wojewódzkiego Milicji Obywatelskiej w (...) wskazującej, że „pozostawianie na wolności obywatela (wnioskodawcy M.P.) „zagroziłoby bezpieczeństwu Państwa i porządkowi publicznemu, przez to że Organizator prowokacyjnych akcji antypaństwowych, inspirator akcji protestacyjnych w środowisku oświaty”	zeznania A. O.	55-57 odwr.
- w arkuszu ewidencyjnym „osoby podlegającej internowaniu wskazano, że wnioskodawca:	karta ambulatoryjna	36-37
# M.P. (to) „ jeden z twórców i najaktywniejszych	zeznania A. O., W. O.	55-55 odwr.
	zeznania A. O., W. O.	56 odwr. – 57 odwr.
	zeznania A. O., W. O.	55-55 odwr.
	zeznania A. O., W. O.	56 odwr. – 57 odwr.
	zeznania A. O., W. O.	55-55 odwr.
	zeznania A. O., W. O.	56 odwr. – 57 odwr.
	ocena internowanego	55-55 odwr.
	zeznania świadków M. G.	56 odwr. – 57 odwr.
	W. U.	55-55 odwr.
	wyniki badania psychologicznego	56 odwr. – 57 odwr.
	zeznania A. O., W. O.	19
	wniosek o uchylenie decyzji o internowaniu	58
	zeznania A. O., W. O.	58-58 odwr.
	zeznania A. O., W. O.	23-24
	zeznania A. O., W. O.	55-55 odwr.
	dokumentacja IPN	56 odwr. – 57 odwr.
	informacja prasowa	26-27
		55-55 odwr.
		56 odwr. – 57 odwr.
		55-55 odwr.
		56 odwr. – 57 odwr.
		42-43
		40-41

działaczy (...) w (...)07.91r. zorganizował prowokacyjny marsz tzw. „głodowy” na terenie (...). Inicjator wielu akcji protestacyjnych i propagandowych na terenie (...) i gminy (...) oraz w środowisku oświatowym. W związku z wprowadzeniem stanu wojennego wypowiada się, że będzie występował przeciw rządowi”

„posiada duży autorytet wśród członków (...) na terenie miasta i gminy (...). Zapowiada, że będzie występował przeciw rządowi. W sytuacji stanu wojennego może inspiratorsko, destruktywnie wpływać na otoczenie, pobudzać je do akcji protestacyjnych, do wrogich wystąpień”

- po zatrzymaniu A. O. (1) przewieziono i osadzono w Zakładzie Karnym w (...), gdzie przebywał z innymi internowanymi w 7- osobowej celi.

- za śpiewanie pieśni patriotycznych wnioskowano o wymierzenie wnioskodawcy kary dyscyplinarnej „twardego łoża”, co jednak z uwagi na jego stan zdrowia, nie zostało wykonane. A. O. ukarano pozbawieniem prawa zakupów artykułów żywnościowych i tytoniowych.

- w Zakładzie Karnym w (...) wnioskodawcę

żona odwiedziła dopiero po świętach Bożego Narodzenia; wcześniej zezwolenia na widzenie jej nie wydano.

- w dniu 6 stycznia 1982 roku A. O. (1) wraz a innymi internowanymi przetransportowano pojazdem przeznaczonym do transportu skazanych do Zakładu Karnego w (...), gdzie osadzone go w 14- osobowej celi, w której były wybite szyby w oknach; internowania miejsca te zakrywali gazetami i elementami garderoby.

- w czasie internowania wnioskodawca pozostawał w związku małżeńskim z W. O. (1) - pracującą zawodowo oraz był ojcem trojga dzieci w wieku 6 lat, 4 lat oraz 2 lat, w opiece nad dziećmi pomagała im 89 letnia babcia żony.

- w trakcie pobytu w Zakładzie Karnym w (...) wnioskodawca odwiedzany był przez żonę i dzieci, która w kwietniu przyjechała tam z babcią (zmarłą w maju 1982 roku)

- żona A. O. (1) otrzymywała środki finansowe ze zbiórek organizowanych w Zakładach pracy; pieniądze te nie zostały przez nią wydane; w całości (już po zwolnieniu z internowania wnioskodawcy przeznaczona została na ufundowanie tablicy

poświęconej Prymasowi
Kardynałowi S. W.)

- w trakcie internowania z
A. O. (1) przeprowadzono
rozmowy „w celu
uzyskania podpisu na
oświadczeniu o
zaprzestaniu szkodliwej
dla PRL działalności i
przestrzeganiu porządku
prawnego obowiązującego
w czasie stanu wojennego
w Polsce. Wnioskodawca
deklarował

kontynuowanie- jeśli
będzie internowany –
działalności polegającej
na namawianiu do
podejmowania akcji
strajkowych. W

sporządzonej
dokumentacji (z 23
12.1982r.) stwierdzono,
że istnieje uzasadniona
obawa, że w przypadku
uchylenia decyzji o
internowaniu podejmie
on działalność podziemną
godzącą w porządek
prawny obowiązujący w
PRL

- w trakcie internowania
A. O. u jego najstarszego
dziecka (6- letniej
córkę A.) w sferze
emocjonalnej stwierdzono
bardzo wysoki poziom
niepokoję wewnętrznego;
brak ojca w domu
wzburzył poczucie
bezpieczeństwa dziecka,
wprowadził poczucie
zagrożenia i bezradności;
wejście do mieszkania
funkcjonariuszy MO (co
miało miejsce 13.12.1981r.
pod nieobecność
wnioskodawcy) i rozmowa

z dziewczynką (A. O. (3) –M.P.) utrwaliły w jej świadomości i wciąż wywoływały reakcję lękowe o ojca

- we wniosku o uchylenie decyzji o internowaniu (z 31.05.1982r.) stwierdzono, że prowadzony z wnioskodawcą „dialog operacyjny nie doprowadził do zamierzonego celu, zrozumienie przez A. O. (1) szkodliwości jego działalności związkowej przed wprowadzeniem stanu wojennego w Polsce, dodając że odmówił on „podpisania oświadczenia o zaniechaniu szkodliwej dla PRL działalności i przestrzegania obowiązującego porządku prawnego”. Równocześnie podano, że internowany wykazuje objawy załamania psychicznego z uwagi na jego sytuację rodzinną, która się skomplikowała po śmierci babci żony; ciężar obowiązków rodzinnych spoczywał jedynie na „chorującej i pracującej zawodowo żonie”.

- w dniu 02 czerwca 1982 roku doszło do zwolnienia A. O. (1) z internowania.

- wnioskodawca podjął pracę nauczyciela historii w szkole zawodowej oraz w szkole podstawowej, gdyż uniemożliwiono jej kontynuowanie w dotychczasowym miejscu

	<p>zatrudnienia a jego uposażenie było niższe o 20-30% od dotychczasowego.</p> <p>- po opuszczeniu miejsca internowania A. O. (1) kontynuował działalność podziemną, jak też działalność związaną z prowadzonymi odczytami dotyczącymi historii, w tym zwłaszcza z okresu II wojny światowej.</p> <p>- zarządzeniem prokuratora Instytutu Pamięci Narodowej z 14.08.2009r. wobec niestwierdzenia wątpliwości co do zgodności z prawdą złożonego przez A. O. (1) oświadczenia lustracyjnego pozostawił sprawę bez dalszego biegu.</p> <p>- decyzją Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej A. O. (1) uhonorowany został Krzyżem Wolności i Solidarności</p>		
<p>3.2. Fakty uznane za nieudowodnione</p>			
<p>Lp.</p>	<p>Fakt</p>	<p>Dowód</p>	<p>Numer karty</p>
<p>3.2.1.</p>			
<p>4. ocena DOWODÓW</p>			
<p>4.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów</p>			

Lp. faktu z pkt 3.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu	
Działalność wnioskodawcy przed pozbawieniem go wolności; internowanie A. O. (1) i jego skutki również dla jego najbliższych; funkcjonowanie wnioskodawcy po uchyleniu internowania	<p>- Zeznania świadków: A. O. (1) (wnioskodawcy w tym charakterze przesłuchanego), W. O. (1), U. G., M. G. i W. U.</p> <p>- dokumentacja dotycząca internowania A. U. i podejmowanych wobec niego wtedy działań jak i określająca jego postępowanie po odzyskaniu wolności</p>	W pełni uznano za wiarygodny zgromadzony w sprawie materiał dowodowy i to zarówno ten o charakterze osobowym jak w postaci zebranych dokumentów. D. te w pełni obrazują okoliczności pozbawienia wolności A. O. (1), skutki internowania wnioskodawcy także dla jego najbliższych; odzwierciedlają też warunki jego funkcjonowania w warunkach izolacji oraz stanowią odpowiedni przekaz jego postępowania od dnia 02 czerwca 1982 roku.	
<p>4.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</p>			
Lp. faktu z pkt 3.1 albo 3.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu	
<p>5. PODSTAWA PRAWNA</p>			
Odszkodowanie			
1.	Kwota główna	Odsetki	

Zwiąże o powodach podstawy prawnej			
Zadośćuczynienie			
2.	Kwota główna	Odsetki	
150 000 złotych		ustawowe od uprawomocnienia się wyroku	
Zwiąże o powodach podstawy prawnej			
Wedle art. 8 ust. 1 ustawy z 23 lutego 1991 roku o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz. U. 2018 poz. 2099- t jedn.): osobie, wobec której stwierdzono nieważność orzeczenia albo wydano decyzję o internowaniu w związku z wprowadzeniem w dniu 13 grudnia 1981 roku w Polsce stanu wojennego, przysługuje od Skarbu Państwa odszkodowanie za poniesioną szkodę i zadośćuczynienie za doznaną krzywdą wynikłe z wydania lub wykonania orzeczenia lub decyzji.			
Inne			
3.	1. koszty procesu		

Zwiąże o powodach podstawy prawnej			
Art. 13 ustawy z 23 lutego 1991 roku o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz. U. 2018 poz. 2099- t jedn.)			
6. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU W PRZEDMIOCIE ŻĄDANIA			
Zwiąże o powodach rozstrzygnięcia			
Odszkodowanie			
1.	Kwota główna	Odsetki	
Zadośćuczynienie			
2.	Kwota główna	Odsetki	
Za krzywdę wynikłą z wykonania decyzji o internowaniu (w żądaniu wniosku nie domagano się odszkodowania należy się wnioskodawcy „słuszne” zadośćuczynienie, czyli świadczenie pieniężne w wymierze współmiernym do intensywności dolegliwości fizycznych i psychicznych, jakich w efekcie pozbawienia	Odsetki od zasądzzonego świadczenia zasądzono od daty uprawomocnienia się wyroku, gdyż od tego czasu Skarb Państwa zobligowany jest do wypłaty tej należności.		

wolności doświadczył jak też do rozmiaru rzeczywistego poczucia płynącej stąd krzywda. Definiując krzywdę szeroko rozumianą i jej konkretyzację w procesie miarkowania zadośćuczynienia w pierwszej kolejności podkreślić należy, że poczucie krzywdy per se jest doświadczeniem na wskroś subiektywnym. Ze swej istoty, z psychologicznego punktu widzenia, nie podlega relatywizacji i nie może być mierzona obiektywnymi wskaźnikami.

Wewnętrzna miara krzywdy wprost zależy od predyspozycji psychicznych i osobowościowych danej jednostki, nie musi być odzwierciedleniem obiektywnych wydarzeń, gdyż w dużej mierze zależy od podatności na skrzywdzenia i w skrajnych przypadkach może być poczuciem wyolbrzymionym, czy wręcz urojonym (za: M Korpiewicz: „Krzywda urojona [w:] Krzywda. Zagadnienia teoretyczne i problemy praktyki. Podręcznik Akademicki, red. W. Tulibacki, Olsztyńska Szkoła Wyższa im J. Rusieckiego, Olsztyn 2003). Z tego też względu definicja krzywdy w psychologii behawioralnej została skonstruowana nieostro. Krzywdą jest bowiem : „zło wyrządzone

człowiekowi” (tak: Robert Piłat: „Umysł jako osobisty model świata”, Warszawa 1999, jak też ten sam autor: „Krzywda i zadośćuczynienie”, Etyka 29/1996).

Zadaniem sądu w procesie o zadośćuczynienie za wykonanie decyzji o internowaniu nie jest jedynie miarkowanie wysokości zadośćuczynienia przez pryzmat przeżywanej w sposób subiektywny krzywdy, jej psychologicznej definicji, ale również przeprowadzenie zrelatywizowanej miary krzywdy poprzez zasądzenie słusznej kwoty zadośćuczynienia, jako formy wyrównania szkody niemajątkowej. Nie może przez to pozostawać w zupełnym oderwaniu kryteriów natury obiektywnej.

Rozpatrywane zadośćuczynienie z punktu widzenia procesowego ma dwa zadania. Z jednej strony posiada ono funkcję indywidualno-kompensacyjną czyniącą zadość wewnętrznemu poczuciu krzywdy wnioskodawcy, a z drugiej spełnia rolę sprawiedliwości społecznej, która wymaga aby w miarkowaniu wysokości zadośćuczynienia mieć na uwadze również mierniki obiektywne. I wreszcie - co należy odnosić do

przedmiotowej sprawy-
podkreślenia wymaga, że
zawarta w ustawie z
23 lutego 1991 roku
o uznaniu za nieważne
orzeczeń wydanych wobec
osób represjonowanych
za działalność na
rzecz niepodległego bytu
Państwa Polskiego
regulacja dotycząca
zadośćuczynienia i
odszkodowania winna
być ujmowana również
w kategoriach swoistej
dziejowej sprawiedliwości,
do jakiej stosowania
jest powołane państwo
opierające się na
demokratycznych
podstawach. Wiąże się
ona z osobami, które od
początku 1944 roku do
31 grudnia 1989 roku
były represjonowane za
działalność mającą na
celu dążenie do uzyskania
przez Państwo Polskie
suwerenności opartej o
reguły realnej demokracji.
Te represje sprowadzały
się niejednokrotnie do
dolegliwości o najdalej
idącym charakterze
związanym z
pozbawieniem życia,
pozbawieniem wolności,
czy też znacznym
pogorszeniem stanu
zdrowia. Wymienione
skutki dotyczyły też
osób bliskich, które
doświadczały sankcji
praktycznie w każdej
dziedzinie życia
społecznego. W tym też
wrażała się również
odwaga osób, których

dotyczy omawiany akt normatywny.

Równocześnie podkreślić należy, że instytucja zadośćuczynienia jest instytucją prawa cywilnego, ale w procesie karnym ma zastosowanie wtedy gdy istnieje potrzeba zadośćuczynienia. Takie odniesienie się do instytucji zadośćuczynienia nakazuje w procesie karnym skorzystanie z dorobku piśmiennictwa i orzecznictwa, jakie wypracowano na gruncie prawa cywilnego tak, aby było ono realizowane w sposób odpowiedni.

Według art. 445 § 1 k.c. zadośćuczynienie ma być odpowiednie, co oznacza że ma być adekwatne do wielkości ustalonej krzywdy. Podzielić należy zapatrywanie wyrażone w wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 31 grudnia 2010 roku wydanym w sprawie II APa 21/O, wedle którego zadośćuczynienie z art. 445 § 1 k.c. pełni funkcję kompensacyjną i przyznana suma pieniężna ma stanowić przybliżony ekwiwalent poniesionej szkody niemajątkowej. Powinno wynagrodzić doznane cierpienia fizyczne i psychiczne oraz ułatwić przezwycięzenie ujemnych przeżyć, aby w ten sposób przynajmniej częściowo przywrócona

została równowaga zachwiana na skutego popełnienia czynu zabronionego. Funkcja kompensacyjna zadośćuczynienia za doznaną krzywdę musi być rozumiana szeroko, albowiem obejmuje zarówno cierpienia fizyczne jak i sferę psychiczną poszkodowanego. Ze względu na kompensacyjny charakter zadośćuczynienia jego wysokość musi przedstawiać odczuwalną wartość ekonomiczną adekwatną do warunków gospodarki rynkowej.

Żądanie wnioskodawcy w sferze zadośćuczynienia pozostaje słusznym. Kwestią natomiast otwartą jest wymiar krzywdy, jakiej A. O. (1) doświadczył w kontekście sformułowanego żądania finansowego. Powołane w podstawie ustaleń faktycznych dokumenty jak te zeznania przesłuchanych świadków dały miarodajne źródło wykazania zgodnie z prawdą zaistnienia zdarzeń faktycznych i prawnych mających zasadnicze znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Nie były one przy tym kwestionowane przez strony procesu.

W świetle poczynionych ustaleń w dniu 13 grudnia 1981 roku doszło do pozbawienia wolności

A. O. które trwało do 02.06.1982 roku. Wnioskodawca był wtedy ojcem trojga dzieci w wieku 6,4 i 2 lat. Brak możliwości realizowania zadań rodzicielskich- w sytuacji pracującej żony, która jedynie do maja 1982 roku korzystała z pomocy babci znalazł odzwierciedlenie w stanie psychicznym. Również jego małoletnie dzieci w sposób wpływający na ich psychikę zareagowały na nieobecność ojca. Rodzina A. O. poprzez jego internowanie znalazła się w określonej sytuacji ekonomicznej. W trakcie izolowania wnioskodawcę- wbrew jego poglądom ora prezentowanemu stanowisku odnośnie wprowadzonego stanu wojennego- nakłaniano do złożenia zobowiązania do niepodejmowania działań naruszających ówczesnie obowiązujący porządek prawny. Również po zwolnieniu z internowania wnioskodawca pozostawał pod dalszym nadzorem określonych służb. Nie mógł przy tym wykonywać dotychczasowej pracy. Uznać przy tym należy, że miarą słusznego zadośćuczynienia jest dostosowanie tego świadczenia do funkcji, jaką powinno spełnić. Chodzi tu o uczynienie zadość krzywdzie, a nie przysporzenie korzyści materialnej, dla której powodem staje się

<p>wyrządzona krzywda. Przez to powinna to być wysokość współmierna do postaci, rozmiaru, czasu trwania dolegliwości i pozostawionych w psychice skutków.</p> <p>Zasądzone zadośćuczynienie jest współmierne do doznanej krzywdy. Wysokość przyznanego zadośćuczynienia jest adekwatne do krzywdy wnioskodawcy i jest ono na tyle wysokie, aby doznałą krzywdę rekompensowało.</p>		
Inne		
3.	1.	
<p>7. Inne ROZSTRZYGNIECIA Zawarte w WYROKU</p>		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
<p>8. Koszty procesu</p>		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
	<p>Na podstawie art. 13 ustawy z 23 lutego 1991 roku poniesionymi w sprawie wydatkami obciążono Skarb Państwa. Równocześnie uznano, że brak jest podstaw do przyznania wnioskodawcy – poza zasądzonym zadośćuczynieniem –</p>	

	poniesionych przez niego kosztów procesu, gdyż należności te zawarto w zasądzonej na jego rzecz kwocie zadośćuczynienia.	
9. PODPIS		
Marek Podwójniak		